

JSEM ZVYKLÁ, ŽE MI NADÁVAJÍ

Reportérka Ivana Svobodová se celou svou kariéru zabývá politikou a sociálními tématy. Neúnavně jezdí do terénu mimo velká města a mluví s lidmi o jejich problémech a starostech. I s těmi, kteří v novinářích vidí čiré zlo. Nový dokument režisérky Zory Čákové Reportáž psaná na benzínce ji zachycuje při práci na textu o konspirátořech. Film divákovi nabízí vhled do novinářské profese, ukazuje značně konfrontační prostředí české dezinformační scény, ale především je osobním portrétem ženy, která se poctivě věnuje svému řemeslu – a nenechá se odbýt.

Tipuji, že jste zvyklá se pohybovat spíš mezi novináři než před kamerou. Co vás přesvědčilo k natáčení?

Nejdříve to měl být dokument o Respektu. Byla jsem tehdy jen jednou z novinářek a novinářů našeho časopisu natáčených při práci. Takže mě vlastně přesvědčil šéfredaktor Erik Tabery, když ho režisérka oslovila s nápadem na dokument o novinářské práci a on pak oslovil nás. Pak se režisérka Zora Čáková rozhodla film pojmout jinak, jezdila do terénu už jen se mnou a u toho zachycovala mou interakci s redakcí.

Jaké to bylo, nechat se natáčet při práci?

Kamera upřená na mé počínání mě zprvu trochu rozptylovala, ale časem jsem ji přestala vnímat. Koneckonců jsem celkem zvyklá, na demonstracích si mě lidé natácejí celkem často na mobil a na rozdíl od nich mi Zora aspoň nenadávala.

Vybraly jste si s režisérkou aktuální téma – způsob fungování české dezinformační scény. Jak se vám daří čelit všem těm někdy velmi agresivním a osobním útokům?

Já si to moc neberu. Lidé, kteří mi nadávají, zkrátka přijali léta budovanou myšlenku konspiračních webů a skupin, že novináři jsou součástí spiknutí namířeného proti nim, že jsou to nečestní lidé, kteří se nechávají uplácet, a lžou. Proto se mnou mnohdy automaticky jednají jako s nepřítelem. Já bych na lháře bez morálky, který mi přišel za úplatu cíleně zhoršovat život, taky nepohlížela bez emocí, nebo dokonce s laskavostí. Příjemné to není, ale občas se podaří v diskusi dojít k nějaké shodě a uklidnění. Občas se mi i někdo omluví. Třeba pán, který se mě pokoušel urazit vulgárním komentováním mého vzhledu. Zeptala jsem se ho, jestli to říká proto, že mě chtěl zranit, a pokud ano, tak proč. Chvilí se ošíval, pak odešel, pak se vrátil a omluvil se mi. Lidem obvykle otvírá stavidla zloby dav kolem, po jednom jsou vesměs milí.

Ovlivnila přítomnost kamery chování lidí na těch akcích, které jste navštívily?

Ano, ovlivnila. Domnívali se totiž, že jde o štáb České televize, která je už roky cílem dezinformátorů a konspirátorů. Skupiny a politici, kterým seriózní zpravodajství překáží ve strašení a lákání voličů, na její zpochybňování zaměřili pozornost. Takže na štáb lidé křičeli, že jsou z „čtété“, což je v tomto světě nadávka, a ať vypadnou. Ale nebylo to nijak strašidelné.

Má smysl s nimi vést dialog?

Vést dialog samozřejmě smysl má s jednotlivými lidmi, s davem to nejde. Ale stává se mi, že z rozhovoru s člověkem, který mě na počátku vnímal jako lumpa a podle toho se choval, se vyvine příjemný rozhovor, já si prohlížím jeho účty za elektřinu, on mi pak napíše, že článek četl a že vidí, že jsem fakt nelhala. To jsou dobré chvíle. Nemá smysl ho vést s lidmi, kteří si ze strašení lidí udělali byznys a výtah v politice, jako je ve filmu bloger Vidlák nebo Jindřich Rajchl. Tedy určitě ne s nadějí, že by mohlo při rozhovoru dojít k nějakému pochopení nebo sbližování různých světů.

A jaký je váš pocit, roste skupina lidí, která nevěří médiím a následuje blogery šířící dezinformace?

Nevím. Někdy mám pocit, že roste, a je to tím, že se už od minulých sněmovních voleb chování lidí obvyklé na mítincích SPD nebo pidistran, jako je právě PRO, objevovalo i na mítincích ANO. Ale možná se jen přelévají.

Jste duší i tělem reportérka, nepíšete od stolu, jezdíte do všech koutů republiky, mluvíte s lidmi, jíte v levných hospodách, píšete „na benzínce“... Co vám tenhle způsob života dává?

Ráda mluvím s lidmi a dozvídám se, podle čeho se rozhodují, podle čeho posuzují svět, co je trápí, ráda to pak předávám našim čtenářům, nejšťastnější jsem ve své práci právě na takových cestách. Dává mi to pocit, že dělám nejlepší možnou práci, jakou jsem mohla mít, navíc ve skvělé redakci. Jezdit tam, kam čtenáři nemohou, protože mají na starost jiné věci, a snad, jak doufám, jim zprostředkovávat lepší pochopení světa.

